

lig og mundtlig have henvendt sig til Finantsministeren, men uden noget Resultat. Saaledes lyder Ansøgningen, og den ser altsaa meget begrundet ud, hvorfor Udvalget ogsaa har foreslaaet at henvise den til Finantsministeren samt til Krigsministeren, forsaavidt Sagen tillige kommer til at berøre det ved Vandet drevede Krudtværk, men jeg kan ikke negte, at man ved at læse en Skrivelse fra Tilsynsmanden ved Vandværkerne paa Frederiksø, som jeg har faaet tilsendt fra Finantsministeren, faar, om ikke en anden, saa dog en noget anden Opfattelse. Jeg skal kun referere, hvad dette Dokument hovedsagelig indeholder, idet den høitagtede Finantsminister har meddelt, at han er forhindret fra at være til Stede. Dette Dokument siger, at disse Lodsseiere allerede i over et Aarhundrede have klaget, og at de klagede længe før der var Tale om Fabrik anlæg; der siges, at Søen tidligere farnede Afløb; og at der, da den ikke saameget har sit Vand fra Kilder som fra Regn og Løbrud, naar saadant indvæder, kan være en meget høi Vandstand til sine Tider, og en lav Vandstand til andre. Det er altsaa ligesom en Naturligfølge, at Vandet, før der endnu var Tale om noget Fabrik anlæg, stod over sine Grændser. Lodsseierne klagede i Midten af forrige Aarhundrede, da der endnu intet Fabrik anlæg var. Da der kom saadanne Klagede de igjen nogle Aar efter i 1769; Sagen blev ogsaa undersøgt, og den Skade, de lede ved disse Fabrik anlæg, blev vurderet, for at de skulde taale disse Vandværker. De sigte i deres Andragende, at de nok vide, eller tro, at vide, at deres Forfædre en Gang skulde have afforderet med Staten, men de vide ikke, hvorledes det hænger sammen dermed. Man kom da til det Resultat, at 12 Læs Øg gif tabt for dem, disse bleve vurderede, og de fik Vurderingssummen i Erstatning aarlig for at finde sig deri. Dermed gif Tiden hen, og de fandt sig tilfredse indtil 1833, da de paa ny klagede. En Landvæsenkommission kom til at undersøge Sagen, og der blev sat et bestemt Flodemaal for Vandstanden, som ikke maatte overstige. Det gif saa fremdeles til 1853, da de paa ny klagede, og en Landvæsenkommission igjen kom til at undersøge Sagen, men den kom til det Resultat, at deres Klage var ubegrundet, og at Vandstanden ikke nogenstinde havde været over Flodemaallet; den havde vel undertiden staaet høiere end andre Steder, hvilket imidlertid ikke var en Følge af Fabrikdriften, men af Naturen. Dette forekommer mig at være meget godt oplyst ved den Tabel, jeg her holder i min Haand. I denne er der fra

1842 til 1872 for den 1ste i hver Maaned ført en nøiagtig Optegnelse over Vandstanden, og det ses deraf, at den aldeles ikke er høiere nu, end den bestandig har staaet. Indberetteren, den Tilsynshavende ved Vandværket, siger imidlertid, at de Menner, som kunne være til Stede, ere en simpel Følge af, at Beboerne stadig gaa nærmere og nærmere paa Søen, og naar der da kommer en Del Vand, overstyldes naturligvis deres Marker. De kunne ligge tørre i mange Aar, men naar der falder stærke Regnstyl tage de naturligvis Skade, og da Klage Cierne over Fabrik anlægene. Hvad Moserne angaar, hedder det i Indberetningen, at der er Mosedrag nok i Sognet, men at Sagen er, at man vil benytte de Giendomme, hvorom her er Tale, paa anden Maade. Jeg refererer kun, hvad der staaer i denne Indberetning, men jeg kan ikke negte, at det Indtryk, man faar deraf, er, at de Vedkommende ikke have nogen juridisk Ret. Jeg skal endvidere tilføie — da den høitærede Finantsminister har bedet mig at sige det — at han naturligvis meget gjerne ønsker Urvæsen fulgt og allerede har indledet Skridt i saa Henseende, idet han har henvendt sig til Krigsministeren, thi det er egentlig ham, denne Sag mest angaar. Efterat have anført disse to Fakta, Vandstanden i det Hele og den Ret, disse Ciere kunne have, som i alt Fald ikke har Karakteren af en juridisk Ret, samt efterat have omtalt, at den høitærede Finantsminister ogsaa fra sin Side synes at være villig til at sætte denne Sag i Gang — har han allerede, som det fremgaar af et Bilag, paa en Maade sat den i Gang, idet han paa Foredrag af Anker Heegaard, der underhaanden vilde kjøbe Søen til Udørring, henvendte sig til Krigsministeren. Denne har ikke havt Noget at indvende derimod, men Finantsministeren vilde søge den lovgivende Magts Bemyndigelse til Salget, hvilket han imidlertid ikke har gjort, formentlig fordi det ikke er forekommet ham, at der er stet et antageligt Bud. Udvalget er selvfølgelig heller ikke gaaet ud fra Andet, end at der maa tages det Billighedshensyn, som bør og kan tages til disse Ansøgere; men jeg har troet at burde fremhæve Hovedtrækkene af dette Aktstykke. — Nr. 29 er jo for saa vidt klart nok. Det er, som det høitæring vil se, et Andragende fra Johan Christensen af Hjortlund, der tidligere boede i Faderslev Amt. Hans Giendom var fri for at svare nogen Afgift til Amtsrepartitionsfonden, fordi der paalaa den en særlig Byrde til Hjortlund Kirke, men ved Indlemmelsen i Kongeriget blev Giendommen paalagt at betale til Amts-